

ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ (I)

- Η έννοια του ρατσισμού
- Νεορατσισμός
- Ακραίες μορφές ρατσισμού

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Ρατσισμός - Περιθωριακός - Μειονότητα - Ε.Ε.Ε. κ.ο

Σχολική Αποτυχία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Ένταξη - Ενσωμάτωση –Αφομοίωση

ΑΣΘΕΝΕΙΑ -ΣΤΙΓΜΑ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

ΦΤΩΧΙΑ

■ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

- Πώς θα ορίζατε το ρατσισμό;
- Γιατί «άνθησε» ο ρατσισμός;

■ ΝΕΟΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

■ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

■ A) Giddens (2002)

1. Μαύρος και λευκός πολιτισμικός συμβολισμός

2. Έννοια της φυλής – ράτσας (1853 Γκομπινό)

«Δοκίμιο για την ανισότητα των ανθρώπινων φυλών»

«Η λευκή φυλή διακρίνεται για την ανώτερη νοημοσύνη της και την ηθική της»

3. Σχέσεις εκμετάλλευσης (αποικιακή κυριαρχία)

■ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ: ΟΡΙΣΜΟΙ

1. B. Anderson (1936-2015): Ο ρατσισμός είναι ένα δόγμα όπου μία εθνική ομάδα έχει καταδικαστεί από τη «φύση» σε κληρονομικά κατώτερη, ενώ μία άλλη σε κληρονομικά ανώτερη.

2. E. Balibar (1942...): Ο ρατσισμός αρθρώνεται γύρω από το στίγμα της ετερότητας:

- Χρώμα δέρματος
- Εθνική προέλευση
- Θρησκεία
- Σωματικό ελάττωμα

Εγγράφεται σε πρακτικές:

- Αδιαλλαξίας και περιφρόνησης
- Εξευτελισμού
- Εκμετάλλευσης και βίας
- Κυρίως με ένα στόχο: Να διαφυλαχθεί το «εμείς»

- Ελλάδα:
- Παπαδημητρίου (2000) – «*Ευρωπαϊκός ρατσισμός*»:
Ο βιολογικός ρατσισμός αποτελεί
δημιούργημα των Ευρωπαίων (18^{ος} αι.- οι ιθαγενείς
είναι κατώτερα όντα)
- Από τα τέλη του 17^{ου} αιώνα οι επιστήμονες
ασχολούνται με την έννοια της «ΦΥΛΗΣ», υπό την
οπτική δυο διαστάσεων:
  1. Ανθρωπολογική διάσταση –κοινά φαινοτυπικά
γνωρίσματα κληρονομικού χαρακτήρα (π.χ.
χρώμα μαλλιών...)
  2. Αξιολογική διάσταση (γενετικές – βιολογικές
διαφορές – γονότυπος –χρησιμοποιούνται ως κριτήρια)

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο Ρατσισμός είναι «ιδεολογία» που στηρίζεται στη διάκριση των φυλών σε ανώτερες και κατώτερες

Εμφανίζεται σε δύο επίπεδα:

1. Ατομικό επίπεδο που εδράζεται σε αντιλήψεις και πεποιθήσεις: α) κατηγοριοποίησης των ανθρώπων με επιστημονικά και βιολογικά γόνιμο τρόπο σε φυλετικές ομάδες, β) οι ομάδες αυτές εμφανίζουν διαφορές ως προς την ευφυΐα, την κοινωνική συμπεριφορά, τον πολιτισμό κ.ά.
2. Θεσμικό επίπεδο που εδράζεται σε πολιτικές και πρακτικές φυλετικών διακρίσεων που έχουν ως αποτέλεσμα την κοινωνική ανισότητα (οι Αφροαμερικανοί αποτελούν χαρακτηριστική περίπτωση μειονοτικής ομάδας η οποία έχει υποστεί θεσμικό ρατσισμό).

- Περιβαλλοντικός ρατσισμός – ως μηχανισμός θεσμικών – κοινωνικών διακρίσεων.
- Ένα παράδειγμα αυτού του είδους ρατσισμού είναι η εγκατάσταση μονάδων διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, εντός των ορίων ή περιμετρικά, σε περιοχές που κατοικούνται κυρίως από μειονοτικές ομάδες.

ΝΕΟΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

- **ΝΕΟΡΑΤΣΙΣΜΟΣ**

- ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ που συνδέεται με το πρόβλημα της μετανάστευσης.

ΟΧΙ κυρίαρχες ομάδες – κυρίαρχες κουλτούρες

- A. de Benoist (1943...) (πατέρας του νεορατσισμού):

- *«Η Ευρώπη οφείλει να προστατεύσει τον πολιτισμό της από κάθε ανάμειξη με άλλους πολιτισμούς».*

- *«Αποκλεισμός των μειονοτικών ομάδων από κάθε συμμετοχή στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές διαδικασίες, διότι διαφορετικά θα υπάρξει -σύγκρουση πολιτισμών»*

- Πώς εκδηλώνεται;

- Με μορφές:

1. Ξενοφοβίας
2. Δυσανεξίας
3. Εχθρότητας

- Ο Βεργίδης περιγράφει το νεορατσισμό που αφορά σε διαφορετικές πολιτισμικές παραδόσεις.
- Παρουσιάζει ως παράδειγμα νεορατσισμού στη χώρα μας, την ύπαρξη 100.000 αλλοδαπών μαθητών από χώρες της Ε.Ε. που είναι αποδεκτοί.
- Π.χ. Ποιο σχολείο θα περιθωριοποιούσε μαθητές Γερμανούς, Γάλλους κ.λ.π.

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- Να καταγράψετε ακραίες μορφές ρατσισμού που γνωρίζετε.
  - Εκδηλώσεις ρατσιστικές μέσα στη σχολική τάξη: Να καταγράψετε την ανάμνησή σας.
  - Σχολιάστε: Σημαία, Αλβανός αριστούχος μαθητής/τρια.
  - Πιστεύετε ότι οι Έλληνες είναι ρατσιστές; Να καταγράψετε παραδείγματα.
-

- Ακραίες μορφές ρατσισμού
- Ναζισμός ή εθνικοσοσιαλισμός – πολιτικό κίνημα (1920)

- Κύρια χαρακτηριστικά:

*Ρατσισμός, Αντισημιτισμός, Ανωτερότητα φυλής,
Άρια Φυλή (ιδεολογική βάση),*

*Φυλετική Υγιεινή (ευθανασία), Μιλитарισμός,
Απολυταρχισμός*

*Η συγκέντρωση της εξουσίας σε μία ηγετική
προσωπικότητα*

- Απάρτχεηντ – Νότιος Αφρική
- Το σύστημα του «απαρτχέηντ» εισήχθη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και αφορούσε την κατάταξη του πληθυσμού της Νοτίου Αφρικής σε τέσσερις ομάδες καταγραφής:
  - 4,5 εκατομμύρια των απογόνων των λευκών μεταναστών
  - 2,5 εκατομμύρια των «έγχρωμων ατόμων»
  - 1 εκατομμύριο ατόμων ασιατικής καταγωγής
  - 23 εκατομμύρια Αφρικανών
- Ο Van den Berge (1970) διέκρινε τρία επίπεδα διαχωρισμού:
Μικροδιαχωρισμός (δημόσιοι χώροι), Μεσοδιαχωρισμός (διαχωρισμός σε σχέση με τις γειτονιές και τις αστικές περιοχές), Μακροδιαχωρισμός (διαχωρισμός ολόκληρων πληθυσμών κατά διακεκριμένες περιοχές που ορίστηκαν ως καταυλισμοί ιθαγενών)

Κου-Κλουξ-Κλαν

Ρατσιστική- τρομοκρατική οργάνωση η οποία κατά τη δεκαετία του '20 είχε πέντε εκατομμύρια μέλη.

Υποστήριξε το ιδεολόγημα της υπεροχής των λευκών.

(Ρατσισμός, Αντισημιτισμός, Αυτοχθονία, Ομοφοβία)

Ίδρυση: (1865) στο Τενεσί των ΗΠΑ από έξι βετεράνους μετά τον αμερικανικό εμφύλιο.

Το 2006 παρουσίασε μία ανησυχητική αναβίωση

Διαπιστώθηκε η ύπαρξη περισσότερων από 250 οργανώσεων κατά των μεταναστών